

Státní lázně Marína v Kováčové, orientované na rehabilitaci dětí, dokážou ekonomicky prosperovat a těší se u svých klientů náramně oblibě. Klienty lázní jsou pohybově handicapované děti i dospělí, lázně Kováčová jsou tedy opravdovým rehabilitačním centrem.

Prosperita.sk

Slovenské lázeňství prošlo svým lázeňským šokem počátkem devadesátých let. V roce 2004 omezily slovenské zdravotní pojišťovny proplácení komplexní lázeňské léčby a také částečné lázeňské léčby na úroveň, na kterou si ne a ne zvyknout české lázně.

Jsmo ve Špecializovaném liečebném ústavu Marína v Kováčové, kde pomáhají především dětem s pohybovými problémy. Před rokem 2004 se tady dostávalo rehabilitace výlučně dětem, dnes tvoří asi padesát procent klientů lázní Marína dospělí. Lehce lze vysledovat souvislost restriktivních opatření vůči slovenskému lázeňství a změnou klientely v lázních Marína Kováčová. Vedení lázní před deseti lety ani na chvíli nepodcenilo signály ze strany státu, že začne šetřit na lázeňství a už ve stadiu přípravy finančních restrikcí promyslelo strategii.

Jak mohou vydělávat lázně pro děti?

Především se lázně Marína otevřely léčbě dospělých. Okamžitě zrekonstruovali několik pokojů tak, aby vyhovovaly i požadavkům náročnějších pacientů (tady jsou to opravdu pacienti, kteří potřebují intenzivní rehabilitaci) – jak těm, kterým proplatí léčebný pobyt pojišťovna, tak samoplátcům. Zjišťovala jsem ceny a tak vím, že u částečně hrazeného léčebného pobytu je cena při nadstandardním ubytování 17 euro na den, u jednolůžkového pokoje je to plus 14 euro na den. U samoplátců je cena 51 euro na den a je v tom zahrnuta léčba, ubytování, stravování. Když máte

cestu kolem Zvolena – Kováčové a nemáte ubytování, jsou tady i pro vás dveře otevřené. Jedna noc v nadstandardním pokoji se snídaní vás vyjde na 43 euro (www.marinakovacova.sk).

A jestli stát lázně Marína v Kováčové dotuje, když jsou státní? Nedotuje. Musí si na všechno vydělat sami. Stát lázně nedotuje, ale ani jim nepřikazuje, jak má nakládat se ziskem. Lázně Marína tedy mohou všechno, co vydělají, investovat do vlastního rozvoje. A že je do čeho peníze vkládat. Prostory pro rehabilitaci dětí jsou oddělené od prostor pro rehabilitaci dospělých, to samé platí o bydlení i o stravování.

Péče o handicapované děti je velmi náročná a přesto, že dochází k obrovskému pokroku, pokud jde o systém práce s pohybově handicapovanými dětmi a o rehabilitační pomůcky, které jsou k dispozici, ještě před deseti lety nikdo nic nevěděl, dnes musí mít každé dítě svého fyzioterapeuta. Přes fyzickou i psychickou námahu, kterou péče o tyto děti vyžaduje, jsou tady fyzioterapeuti, kteří preferují rehabilitaci dětí před rehabilitací dospělých. O to víc ale doslova všechny v Maríně Kováčová štvě nekálá konkurence, která nabízí rehabilitaci dětí za nehorázně peníze, vzbuzuje falešnou naději na úplné uzdravení u nevratně poškozených dětí a dokonce si tato konkurence veřejně přivlastňuje výsledky rehabilitace dětí, kterým pomohli v Maríně....

Jak rehabilitují v Maríně?

Sanatorium vzniklo na místě výskytu vydatného pramene (teplý 48,5°C) a to v roce 1967. Vznik sanatoria souvisel s vysokým počtem dětí s pohybovým postižením po obrně-poliomeyelitidě (obrna je vlastně infekční zánět míchy) na Slovensku. Děti s následky infekčního zánětu míchy ubývalo, přibývalo ale dětí s mozkovou obrnou a s ortopedickými vadami. Některé děti zůstávaly v Maríně i celý rok. Děti postupně přestaly rozdělovat podle diagnózy a dnes léčí neurologicky poškozené děti spolu s dětmi s ortopedickými vadami. Těžší případy jsou zde v doprovodu rodičů. Mohu pozorovat nějakého malého pacienta, kde jsou výsledky rehabilitace velmi dobré? MUDr. Vladimír Čavoj, který sanatorium řídí, navrhuje, abychom se

zašli podívat na Tomáše, patnáctiletého kluka, který v listopadu 2012 přežil s těžkým postižením autohavárii. Tomáš je ze středního Slovenska, z ekonomicky slabé rodiny, která by si bez pomoci státního sanatoria nemohla dovolit soukromou rehabilitaci. Tomáš při přijetí do sanatoria nemluvil, nehýbal se, byl odkázaný na nepřetržitou péči. Tomáš sice ani dnes nechodí, ale může používat ruce, mluví. Na moji otázku, jestli rád cvičí, říká, že ano, před havárií hrál aktivně fotbal. Tomáš je těsně před propuštěním do domácí péče a jsem svědkem, jak tři terapeuti instruují maminku o domácí rehabilitaci. Maminka samozřejmě vše teoreticky ovládá, ale je vidět, že si neumí představit, jak zvládne péči o Tomáše doma. Tomáš je už velký kluk, bude mít co dělat, aby zvládla základní péči. Říká, že bez fyzioterapeuta to ani doma nepůjde a doufá, že se snad zdravotní pojišťovna slituje a Tomáš se bude moci co nejdříve vrátit na pár týdnů do Maríny.

Úraz Tomáše je typickým úrazem, kterých ve specializovaném rehabilitačním sanatoriu Marína rok od roku přibývá. Přibývá hlavně úrazů hlavy po různých haváriích. Neubývá ale ani výskytu dětské mozkové obrny, skoliózy páteře, operačních stavů. Na některých dětech ani není jejich zdravotní problém vidět. Jedu ve výtahu se dvěma asi čtrnáctiletými kluky, opravdu velmi živými kluky, kteří se na pohled neliší od těch, které potkáváme na ulici. Nedá mi, abych se nezeptala, proč jsou v sanatoriu, když vypadají tak živě.

Já jsem po operaci vpadlého hrudníku..

Já jsem po mozkové obrně.

A jeden by si myslel, že těm klukům nic nechybí.

A co ty léčebné metody? Kromě koupelí v léčivé minerální vodě (je to sirnato-hydrouhličitanová a vápenato-horečnatá, hypotonická horká voda) pracují s reflexní terapií podle doktora Vojty, využívají Bobathovu techniku, cvičí podle Kabata, Kaltenborna, Brunkové, aplikují klasickou rehabilitaci, těžce pohybově poškozené děti cvičí ve speciálních místnostech, kde se klade důraz především na psychickou pohodu, na uvolnění spastických stavů dětí. Lázně Marína spolupracují s předními vysokými školami zaměřenými na rehabilitaci a to jak na Slovensku, tak v Německu.

Autor: Marta Csontosová

Více informací na www.marinakovacova.sk

Lázně Marína Kováčová se nacházejí na středním Slovensku, v oblasti s hojným výskytem minerálních vod. Nejvydatnější prameny tryskají 3-4 kilometry severně od Zvolenu, za vesnicí Kováčová, je tam dobré vlakové spojení (asi 4 km Zvolen), autobusové spojení (Zvolen, Sliač, Kováčová) a poblíž je letiště (asi 4 km, Sliač). Minerální voda byla odjakživa součástí života lidí tohoto regionu. Vznik lázeňství v Kováčové spadá do roku 1899.

Lázně Marína Kováčová jsou situovány v oblasti smíšených lesů, kde převládají jehličnany, nejteplejším měsícem je červenec s průměrnou teplotou 18,8°C. Podle švýcarské klasifikace patří lázně do klimatoterapeutické oblasti s uklidňujícím klimatem, mimořádně vhodným pro léčbu neurologických problémů.